

Wittgenstein Inc. maakt hardop denken spannende krachttoer

HAARLEM — Al met zijn eerste woorden geeft acteur Johan Leysen aan wat zijn positie is en welke rol het publiek heeft: 'stelt u zich voor: een kamer'.

En dan volgt een beknopte beschrijving van die kamer. Leysen stelt zich in de eerste plaats op als een verteller die verslag doet van een drietal colleges die Ludwig Wittgenstein aan de universiteit van Cambridge gaf.

'Wittgenstein Incorporated' gaat over de manier waarop de beroemde Oostenrijkse filosoof die colleges gaf. De tekst is van Peter Verburgt die het stuk in eerste instantie schreef voor de televisie. Verburgt gaf niet al-

leen de woorden van Wittgenstein weer, maar gaf in het script ook allerlei aanwijzingen. Hoe de filosoof tijdens de colleges sprak en liep, hoe het licht op zijn gezicht viel en hoe hij reageerde op de enkele aanwezigen. Bovendien beschrijft deze zogeheten neventekst de fasen in de denkinspanning van Wittgenstein alsof het een slopend gevecht is. Die neventekst is voor een tv-script uitzonderlijk gedetailleerd, maar juist door die beschrijvingen ook uit te spreken krijgt Leysens relaas een intrigerende en levendige precisie. Het is verbazingwekkend te bemerken hoe je meegesleept wordt in dit „denkavontuur“.

'Wittgenstein Inc.' toont hoe de filosoof in drie zittingen het begrip „religieus denken“ steeds

nauwkeuriger probeert te formuleren. Hardop denkend neemt hij een jeugtherinnering tot uitgangspunt, beproeft een mogelijke formulering van het begrip, draagt zelf tegenargumenten aan en verwerpt vervolgens zijn eerste voorstel: „De poging om tot een aanvaardbare invalshoek te komen is uitgesteld. Dat is de methode.“ Maar met grote inspanning boekt hij uiteindelijk resultaat, terreinwinst. Het is het spannende verslag van ontdekkend filosoferen. Wittgenstein denkt zoals een beeldhouwer een beeld uit een blok marmer bevrijdt.

Dat is echter maar de helft van wat de voorstelling zo aantrekkelijk maakt. Leysen weet de krachttoer van de wijsgeer ook tastbaar te maken voor wie de draagwijdte van Wittgensteins denkproces niet geheel overziet. Net als de filosoof lijkt hij in zijn acteren voortdurend verward in een vergelijkbaar zoeken naar de juiste uitdrukkingen. En in de intensiteit van zijn sobere spel, zijn bedachtzame formuleren en intonatie en met zijn trefzekere timing vindt hij die ook. Zijn spel is een perfecte metafoor voor de manier waarop Wittgenstein ten overstaan van toehoorders zijn gedachtengang afwikkelt.

PETER ZONDERLAND

Voorstelling: Wittgenstein Incorporated van Peter Verburgt. Regie: Jan Ritsema. Spel: Johan Leysen. Gezien: do. 16 feb., Tooneelschuur Haarlem. Nog te zien: 22 t/m 25 feb., 't Hoogt, Utrecht.

Schilderij van Jan Steen pronkstuk kunstmarkt

(Van onze correspondent)
MAASTRICHT — Het schilderij 'Een muzikaal gezelschap' van Jan Steen is het pronkstuk van de European Fine Art Fair - de internationale kunst- en antiekbeurs - die van 11 tot en met 19 maart in het MECC in Maastricht wordt gehouden.

Degene, die in het bezit van dit werk van de Hollandse meester wil komen, zal over enige middelen moeten beschikken: de kunsthandel uit New York, die het schilderij in Maastricht aanbiedt, vindt dat het twee miljoen dollar moet opbrengen.

Voortgaan op de ingeslagen weg. Dat is het beleid dat de organisatoren van de beurs, die voor de twaalfde keer wordt gehouden, voor de komende jaren hebben uitgestippeld. In concreto betekent dit het publiek de mogelijkheid bieden, om collecties van meer dan honderd prominente kunst- en antiekhandelaars uit de hele wereld onder één dak te bewonderen.

Om precies te zijn zullen 103 exposanten, waarvan eenderde afkomstig uit Nederland, in Maastricht aanwezig zijn. Zij zorgen voor een aanbod, dat bestaat uit schilderijen van oude

lein, aardewerk en glas. Verder zijn er wapenrustingen en militaria naast goud, zilver en juwelen, boeken en manuscripten te vinden.

Dit jaar worden tijdens de kunstbeurs enkele nieuwe activiteiten ontplooid. Zo is er een museale expositie, die in samenwerking met paleis Charlottenburg in Berlijn tot stand is gekomen. Op deze expositie, de Orangerie, worden geselecteerde kunstwerken uit de gehele wereld getoond.

Een ander nieuw aspect van de European Fine Art Fair 1989 is de lezingencyclus, die door vooraanstaande kunstkenner uit de Verenigde Staten en Engeland wordt gegeven.

hogeschool
de horst

Personeelsmanagement, organisatie-ontwikkeling en arbeidsverhoudingen.

Vol- en deeltijdse HBO-opleidingen voor
personeelsfuncties, personeelsmanager,
belangenbehartiger of opleidingsfuncties.

Hogeschool De Horst, antwoordnummer 1021,
3970 VB Driebergen (geen postzegel). Telefoon (03438)
15544. Ook vandaag van 10.00 - 16.00 uur

(ADVERTENTIE)

GOLFPARK
030-280561
"DE BILTSE DUINEN"
cursussen voor
GEVORDERDEN